

In het gebied zijn twee wandelroutes uitgezet:

- **Rode route**, 2 km vanaf kasteel Hernen, door dichte loofbosjes en lanen en langs weilanden (1 t/m 10)
- **Gele route**, 2 km door het Hernense Bos, langs de Hernense Molen en het Hernense Ven (11 t/m 17)

Algemeen

Kasteel Hernen en het Hernense Bos behoorden vroeger tot de heerlijkheid Hernen. Het gebied is ruim 109 ha groot, ligt op een rug van opgestoven rivierzand en bestaat vooral uit eikenhakhout en grove dennenbos, afgewisseld met graslanden, lanen en oude rivierlopen.

Geschiedenis

Van 1406 tot 1646 was de heerlijkheid Hernen in bezit van de familie Van Wijhe. Daarna kwam het door vererving in eigendom van diverse Zuid-Nederlandse families. De laatste eigenaar was mevrouw A.M. Metelercamp van Bronkhorst-den Tex. Zij schonk kasteel Hernen met de omringende tuin in 1940 aan stichting Geldersche Kasteelen, die dat jaar ook is opgericht. De restauratie begon in 1942 en werd in 1957 beëindigd. In de tijd daarna werden ook het Hernense Bos, en het terrein achter het kasteel, eigendom. De aanleg van de A50 in 1974 scheidde deze gebieden van elkaar.

1 Kasteel Hernen

Een zeer tot de verbeelding sprekend kasteel waarvan de oudste vermelding van de heren van Hernen teruggaat tot 1247. Het complex is ook bekend als filmlocatie voor de tv-serie Floris. Eigenlijk bestaat Hernen uit een aantal huizen die tegen de binnenkant van de rechthoekige verdedigingsmuur zijn aangebouwd. Het complex is onaangetast gebleven en een uniek middeleeuws bouwvoorbeeld van 'verdedigbare huizen' in ons land. Sinds 1983 is het kasteel gedeeltelijk opengesteld.

2 Kasteeltuin

Verderop passeert u de kasteeltuin. Hier werden vroeger groenten verbouwd voor de kasteelbewoners. De tuin wordt nu beheerd door de A.A. Brediusstichting.

3 Grand canals

De brede sloten aan weerszijden van het pad worden ook wel 'grand canals' genoemd. Mogelijk zijn het (deels) gedempte grachten van een gedeeltelijk gerealiseerde, sobere parkaanzet.

4 Het kasteelbos

Het grootste deel van dit terrein ligt op een oude rug van opgestoven rivierzand. Het maakt deel uit van een groter rivierduincomplex, dat ongeveer 10.000 jaar geleden is opgewaaid uit de bedding van de Rijn. In de loop der tijd zijn de duinen bedekt geraakt met rivierafzettingen. Nu zie je eigenlijk alleen nog maar het topje van de zandberg. Ondergronds vormt het rivierduin een geheel met de berg van Bergharen.

5 Beukenlaan

U loopt door een fraaie beukenlaan van circa 100 jaar oud. De bomen zijn van groot belang voor holenbroedende vogels als de groene en de grote bonte specht. In het naastgelegen bosperceel heeft de das een burcht gebouwd. In de zomer verblijft hij hier om in het terrein naar voedsel te zoeken.

6 Eikenhakhout

Een groot deel van het terrein bestaat uit eikenhakhout. Het wordt eens in de 12 jaar afgezet, waardoor de stobben weer uitlopen met meerdere nieuwe stammen. De eikenbast werd vroeger gebruikt in de leerlooierij. Wij streven naar instandhouding van het hakhout als een stuk waardevolle cultuurhistorie. Verder is het van belang voor vele vogels en mossen.

7 Brandrode runderen

Sinds de MKZ-crisis in 2002 richten wij ons op het behoud van oude, zeldzame, met name Gelderse huisdierrassen. Zo grazen hier in de zomer brandrode runderen, een oud veeras, dat een eeuw geleden veel voorkwam langs Maas, Rijn en IJssel.

8 Speenkruid

Verderop loopt u weer door een beukenlaan. In het voorjaar bloeit hier onder meer het gele speenkruid.

9 Kerkenpaden

Vlak voor de parkeerplaats ziet u een smal pad met aan weerszijden een heg, een kerkenpad. Dit zijn smalle, onverharde of halfverharde paden langs boerenpercelen waarover men vroeger naar de kerk liep, in dit geval naar die van de parochie van de Heilige Judocus.

10 Hernense Molen

De Hernense Molen is in 1745 gebouwd. Het is een beltkoren-molen en dankt die naam aan het heuveltje waarop hij ogenschijnlijk staat, maar dat er feitelijk omheen is gelegd. In 1965 en 1984 is de molen gedeeltelijk gerestaureerd, waardoor deze weer (provisorisch) maalvaardig was. In 1998 startte Geldersch Landschap met een ingrijpende restauratie die in 2001 is afgerond.

11 Hernense Ven

In de tijd dat het Hernense Bos nog grotendeels uit stuifzand bestond, blies de wind op deze plek het zand weg waardoor een laagte ontstond. Door de aanwezige ondoorlatende laag bleef hier regenwater staan en ontstond het Hernense Ven. In de 19de eeuw is tevergeefs gepoogd het ven te ontwateren. In de loop der jaren groeide het ven steeds verder dicht en verlandde. In 1997 is het ven uitgebaggerd. De plas is nu rijk aan vissen en amfibieën. In het water groeien waterlelie, gele plomp en gedoomd hoornblad. In de rietzoom groeien waterzuring, grote waterpepe, gele lis, kattestaart en watermunt.

12 Grove den

Het Hernense bos bestaat vooral uit eikenhakhout en grove den. De laatste soort is circa 50 jaar geleden aangeplant voor gebruik als stuthout in de mijnen. Als een mijn dreigde in te storten begon het hout te kraken. Zo kon men op tijd de mijn verlaten. Vandaar het spreekwoord: "het hout spreekt voordat het breekt". Behoud van de oude grove dennen als cultuurhistorisch element is belangrijk. Het eikenhakhout met zijn dichte ondergroei van bramen en klimop vormt, samen met de omliggende graslanden, een goed woongebied voor de dassen. Deze ondernemen 's nachts flinke tochten op zoek naar voedsel, zoals regenwormen, insectenlarven, mais, muisen, amfibieën, appels en ander valfruit.

13 Heide

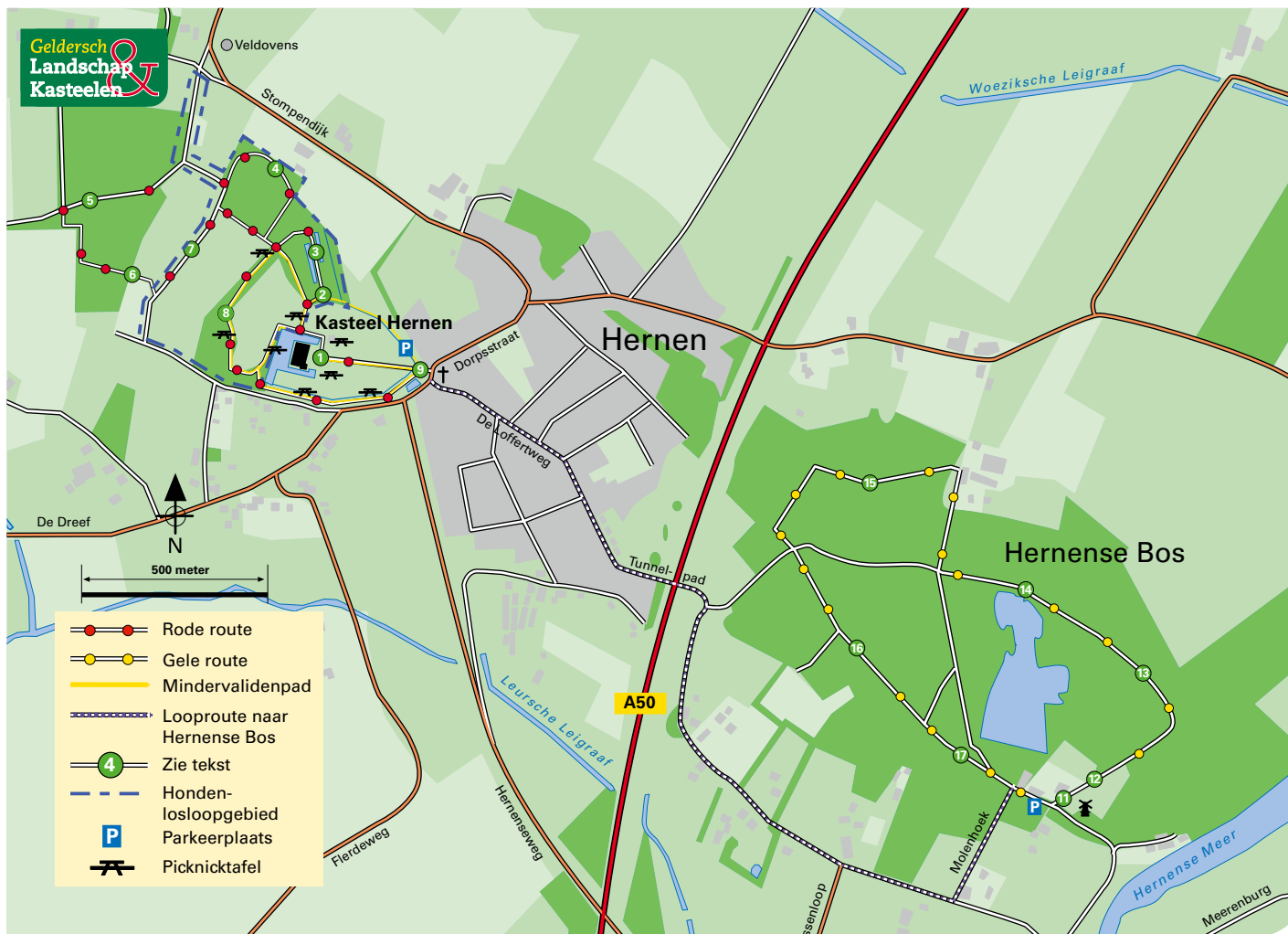
In 1992 is dit deel van het terrein met succes omgevormd van grove dennenbos naar open structuurrijke heide. Struiken en dopheide zijn weer teruggekeerd.

14 Greppel

U passeert hier een brede, droogstaande greppel. Dit is het kanaal dat eind 19de eeuw is gegraven in een poging het Hernense ven te ontwateren.

15 De rode bosmier

In het Hernense Bos leeft de rode bosmier. Deze soort is wettelijk beschermd vanwege het belang voor de bestrijding van bosbouwplagen. Ze maken hun mierenhopen van dennennaalden, takjes en bladeren. De mieren zijn een belangrijke voedselbron voor de groene specht.

Honden

Aangelijnd toegestaan. In het omliggende gebied mogen honden loslopen (zie kaart).

Toegankelijkheid

Het gebied is opengesteld voor wandelaars en fietsers op wegen en paden, van zonsopkomst tot zonsondergang. Een deel van de paden rond het kasteel is geschikt voor rolstoelgebruikers. In het Hernense Bos is de (onverharde) wandelroute niet geschikt voor rolstoelgebruikers.

Openingstijden kasteel en molen

• Informatie over kasteel Hernen: www.glk.nl/hernen of (026) 355 25 55.

• Bij goed weer draait de Hemense molen elke zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur. De molen is (gratis) te bezichtigen.

Bereikbaarheid

Openbaar vervoer (niet in het weekend)
Vanaf station Wijchen de buurtbus richting Batenburg.
Inlichtingen bij de OV Reisinformatie, tel. 0900-9292 of www.9292.nl.

Eigen vervoer

A50 Arnhem - 's-Hertogenbosch. Op knooppunt Bankhoef A326 ri Nijmegen. Afslag Bergharen. Onderaan rechts. Op de rotonde rechts, richting Bergharen (Hernen-

seweg). **Het kasteel:** aan het eind van de Hernenseweg rechts, doorrijden tot aan de kerk. Het kasteel staat links.
Hernense molen: Op de Hernenseweg rechtsaf de Leurseweg op. Links naar de Zandbergseweg, rechts de Dassenloop op. Op de T-splitsing rechts en op de Molenhoek links.

Geldersch Landschap & Kasteelen
Postbus 7005
6801 HA Arnhem
Telefoon (026) 355 25 55
info@glk.nl

© CLK, mei '13

wandelfolder

www.glk.nl